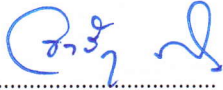

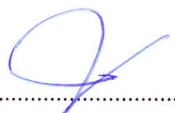
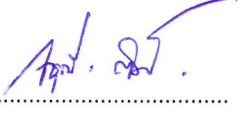

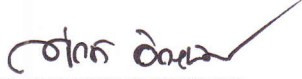

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส	RE-2
หน้า	1/17
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

<p>ผู้จัดทำ</p> <p>1. ..... (นางสาวจงรัก อิ่มใจ) นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ๒๕ / ก.ค. / 2557</p> <p>2. ..... (นางสนธิพิมพ์ สิมมาทัน) นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ๒๕ / ก.ค. / 2557</p> <p>3. ..... (นายนิสิต บุญเพ็ง) นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ๒๕ / ก.ค. / 2557</p> <p>4. ..... (นางสาวจรรุณี ตีสวัสดิ์) นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ ๒๕ / ก.ค. / 2557</p>	<p>ผู้ตรวจสอบ</p> <p> ..... (นางสาวเสริมสุข สลักเพ็ชร์) รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการบริหาร ระบบคุณภาพและรับรองมาตรฐานการผลิตพืช 4 / ส.ค. / 2557</p> <p>ผู้อนุมัติ</p> <p> ..... (นายดำรงค์ จิระสุทัศน์) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ประธานคณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพ และรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ๒๙ / ส.ค. / 2557</p>
---	---

สารบัญ

	หน้า
ผู้จัดทำ ผู้ตรวจสอบ ผู้อนุมัติ	1/17
1. ขอบข่าย	2/17
2. คำนิยาม	2/17
3. ขั้นตอนการตรวจประเมิน	4/17
4. การตรวจติดตามผล (Surveillance)	7/17
5. การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment)	8/17
6. การรับรองแบบกลุ่ม (Group Certification)	9/17

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า	2/17
		แก้ไขครั้งที่	1
		ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

1. ขอบข่าย

เอกสารนี้กำหนดขั้นตอนการตรวจประเมิน ที่จะดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตร เอกสารนี้กำหนดโดยย่อ ถึงขั้นตอนด้านธุรการในกระบวนการรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) และรายละเอียดของขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามผล การตรวจประเมินต่ออายุ การรับรอง และการตรวจประเมินกรณีการรับรองแบบกลุ่มสำหรับแหล่งผลิต GAP พืช

2. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในข้อกำหนดนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 การรับรอง หมายถึง การให้การรับรองแหล่งผลิต GAP พืช และการผลิตพืชอินทรีย์ ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.) หรือมาตรฐานอื่นๆ ที่เทียบเท่า
- 2.2 GAP พืช (Good Agricultural Practice) หมายถึง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช
- 2.3 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช หมายถึง แนวทางการปฏิบัติในระดับฟาร์ม เพื่อให้ได้สินค้าปลอดภัย ปลอดภัยพืช และมีคุณภาพ เน้นวิธีการควบคุมและป้องกันการเกิดปัญหาในกระบวนการผลิต
- 2.4 พืช หมายถึง พรรณพืชทุกชนิดและทุกส่วนของพืช ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น ต้น ตอ หน่อ กิ่ง ใบ ราก หัว ดอก และเมล็ด ทั้งนี้ให้รวมถึงเห็ด
- 2.5 ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล ที่ประสงค์ขอรับการรับรอง
- 2.6 ผู้ได้รับการรับรอง หมายถึง ผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร
- 2.7 ข้อบกพร่อง (Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการผลิตพืช
- 2.8 ข้อสังเกต (Observation) หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยทิ้งไว้หรือละเลย อาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้
- 2.9 คณะกรรมการบริหาร หมายถึง คณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพและรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.10 คณะอนุกรรมการบริหาร หมายถึง คณะอนุกรรมการบริหารระบบคุณภาพด้านการรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการบริหาร เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.11 คณะอนุกรรมการพัฒนา หมายถึง คณะอนุกรรมการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการผลิตพืชที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการบริหาร เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.12 คณะกรรมการรับรอง หมายถึง คณะกรรมการรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะอนุกรรมการบริหาร เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.13 ผู้ตรวจประเมิน (Auditor) หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน และมีคุณสมบัติตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส	RE-2
หน้า	3/17
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- 2.14 คณะผู้ตรวจประเมิน (Audit Team) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจประเมินซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด (ถ้ามี) และผู้เชี่ยวชาญ(ถ้ามี) หรือบุคคลเดียวที่ทำหน้าที่ตรวจประเมินโดยบุคคลดังกล่าวต้องมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน
- 2.15 หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน (Lead Auditor) หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด และได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำการตรวจประเมิน
- 2.16 ผู้ทบทวนทางเทคนิค หมายถึง ผู้ตรวจประเมินอื่นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ทบทวนรายละเอียดของผลการตรวจประเมิน
- 2.17 การตรวจประเมิน (Audit) หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระและจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจประเมินและเพื่อประเมินว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน
- 2.18 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง หมายถึง การตรวจโดยละเอียดตามหัวข้อที่กำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) เพื่อตรวจประเมินดูความสอดคล้องตามข้อกำหนด ซึ่งจะดำเนินการตรวจเมื่อยื่นขอประเมินเป็นครั้งแรก
- 2.19 การตรวจติดตามผล (Surveillance) หมายถึง การตรวจประเมินเพื่อติดตามการรักษาระบบที่ดำเนินการในช่วงก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบยังคงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.20 การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment) หมายถึง การตรวจประเมินภายหลังการรับรองที่ดำเนินการเมื่อครบรอบอายุการรับรอง เพื่อทบทวนทั้งระบบอีกครั้งว่าผู้ได้รับการรับรองมีการนำมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ไปดำเนินการ และยังมีประสิทธิผลอยู่
- 2.21 การตรวจกรณีพิเศษ (Special Audit) หมายถึง การตรวจในกรณีเฉพาะ ซึ่งอาจดำเนินการตรวจประเมินทั้งระบบ หรือตรวจประเมินบางส่วนของระบบก็ได้
- 2.22 ข้อบกพร่อง (Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการผลิตพืช
- 2.23 ข้อบกพร่องหลัก (Major Nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ส่งผลกระทบต่อทางตรงหรือรุนแรงต่อมาตรฐานการผลิตพืช
- 2.24 ข้อบกพร่องรอง (Minor Nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ส่งผลกระทบต่อพืชอาหาร ทำให้ผลิตผลมีความเสี่ยงต่อมาตรฐานการผลิตพืช
- 2.25 กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ผลิต (Grower Group) หมายถึง กลุ่มของเกษตรกรที่มีสมาชิกผู้ผลิต ทำการผลิตและรวมกลุ่มกันเพื่อทำการผลิต
- 2.26 นิติบุคคล (Juristic person) หมายถึง บริษัทหรือผู้ส่งออกที่รับผิดชอบกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้รับซื้อ จัดจำหน่ายหรือส่งออกผลผลิตทางการเกษตร จากกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกร
- 2.27 การรับรองแบบกลุ่ม (Group Certification) หมายถึง การรับรองกลุ่มเกษตรกร หรือนิติบุคคล
- 2.28 ใบรับรอง หมายถึง ใบรับรองแหล่งผลิตพืชหรือการผลิตพืชอินทรีย์ตามมาตรฐานสินค้าเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.)

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	รหัส	RE-2
		หน้า	4/17
		แก้ไขครั้งที่	1
		ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

3. ขั้นตอนการตรวจประเมิน

3.1 ทั่วไป

- 3.1.1 การตรวจประเมินจะดำเนินการสำหรับ ผู้ขอรับการรับรองที่อยู่ในเขตราชอาณาจักร
- 3.1.2 ระยะเวลาในการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับ ขนาดพื้นที่ที่ปลูก จำนวนชนิดพืชที่ปลูก ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจประเมินหลังพระอาทิตย์ตกได้ ให้ดำเนินการตรวจประเมิน ผลการปฏิบัติงานจากแบบบันทึกของผู้ขอ
- 3.1.3 ขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้
  - 1) การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน
  - 2) การเตรียมการตรวจประเมิน
  - 3) การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

3.2 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน

- 3.2.1 กรมวิชาการเกษตร จะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน เพื่อตรวจประเมินตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
- 3.2.2 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมินที่จะดำเนินการตรวจประเมินในแต่ละครั้งจะทำการเป็นทางการ โดยประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน และ/หรือผู้ตรวจประเมิน และ/หรือผู้ตรวจประเมินฝึกหัด และ/หรือผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้สังเกตการณ์ จำนวนตามความเหมาะสม และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ
- 3.2.3 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมินต้องยึดหลักดังนี้
  - 3.2.3.1. ผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าด้วยคุณสมบัติและประสบการณ์สำหรับผู้ตรวจประเมิน และผู้เชี่ยวชาญ
  - 3.2.3.2. มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับรอง และขั้นตอนการตรวจประเมิน
  - 3.2.3.3. มีความรู้ในวิธีการตรวจประเมินและเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับ การตรวจประเมิน เป็นอย่างดี
  - 3.2.3.4. มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคในกิจกรรมที่ขอรับการรับรองตามทะเบียนรายชื่อผู้ตรวจประเมิน
  - 3.2.3.5. มีความสามารถในการสื่อความ
  - 3.2.3.6. ปราศจากผลประโยชน์ที่อาจทำให้สมาชิกในกลุ่มผู้ตรวจประเมิน ปฏิบัติตนอย่างไม่เป็นกลาง ไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่เสมอภาค รวมทั้ง
    - (1) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เคยให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรภายใน (In-house Training) หรือทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ยื่นคำขอภายในระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งอาจมีผลต่อกระบวนการตรวจประเมินและการตัดสินใจให้การรับรอง

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส	RE-2
หน้า	5/17
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- (2) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เป็นผู้ถือหุ้นในหน่วยงานของผู้ยื่นคำขอ
- (3) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่มีแรงกดดันทางการค้า และ/หรือการเงินใดๆ

3.2.3.7 ก่อนทำการตรวจประเมิน หากยังไม่ได้มีการลงนามในหนังสือว่าด้วยการรักษาความลับและหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้คณะผู้ตรวจประเมินหรือผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี) ลงนามในหนังสือว่าด้วยการรักษาความลับและหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.3 การเตรียมการตรวจประเมิน

คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการศึกษาข้อมูลของผู้ยื่นคำขอ และจัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจประเมิน จากนั้นแจ้งกำหนดการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

3.4 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะตรวจประเมินการปฏิบัติว่ามีความสอดคล้องกับมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)

โดยขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

3.4.1 การประชุมเปิดการตรวจประเมิน (Opening meeting)

ประชุมเปิดการตรวจประเมินร่วมกับ เกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ วัตถุประสงค์ของการประชุมเปิดการตรวจประเมิน คือ

- เป็นการแนะนำคณะผู้ตรวจประเมิน
- เพื่อเป็นการทบทวนขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน
- เพื่อชี้แจงรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการตรวจประเมิน
- เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ตรวจประเมินและผู้รับการตรวจประเมิน
- เพื่อเป็นการยืนยันความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคณะผู้ตรวจประเมิน และความเป็นปัจจุบันของเอกสารที่ได้รับ
- เพื่อยืนยันวันและเวลาในการปิดประชุมการตรวจประเมิน (Closing meeting)
- เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขข้อข้องใจจุดที่ยังไม่ชัดเจนในกำหนดการตรวจประเมิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 การตรวจประเมิน

การตรวจประเมินประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การตรวจประเมินเอกสารและบันทึก การตรวจพินิจ/การสังเกตกิจกรรม และสถานะของพื้นที่ที่ตรวจประเมิน ให้บันทึกสิ่งที่อาจเป็นเหตุนำไปสู่ความไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะต้องยืนยันจากแหล่งข้อมูลอิสระอื่นๆ เช่น การสังเกต การวัด และการบันทึก โดยคณะผู้ตรวจประเมินอาจดำเนินการสุ่มตัวอย่างผลผลิต และปัจจัยการผลิตที่สงสัย เพื่อทดสอบคุณสมบัติบางประการ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการตรวจประเมิน

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส RE-2

หน้า 6/17

แก้ไขครั้งที่ 1

ประกาศใช้วันที่ 1 ก.ย. 57

ในระหว่างการตรวจประเมิน หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินอาจเปลี่ยนแปลงกำหนดการตรวจประเมินได้ตามความเหมาะสมโดยความเห็นชอบของผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อให้การตรวจประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

3.4.3 ทั้งนี้ในระหว่างการตรวจประเมินให้ยึดแนวทางในการดำเนินการดังต่อไปนี้

- กรณีที่ไม่สามารถตรวจได้ครบทุกหัวข้อในการตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป
- การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะทำการตรวจประเมินในข้อบกพร่องที่ให้แก้ไขไม่เกิน 2 ครั้ง ในข้อกำหนดเดียวกัน โดยการตรวจประเมินจะต้องให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ครั้ง หากการตรวจประเมินไม่เสร็จสิ้นได้ภายใน 3 ครั้ง และหากประสงค์จะขอการรับรองต่อไป ให้เกษตรกรยื่นคำขอใหม่เมื่อมีความพร้อม

3.4.4 การบันทึกสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน สิ่งที่พบจากการตรวจประเมินทั้งหมดต้องบันทึกไว้ใน แบบบันทึกการตรวจประเมิน GAP พืช และหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจประเมิน คณะผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินต้องสรุปผลการตรวจประเมินว่าสิ่งที่ตรวจพบรายการใดถือเป็นข้อบกพร่อง จากนั้นเขียนแบบบันทึกข้อบกพร่อง/ รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์ม และแบบสรุปการตรวจประเมินฟาร์ม โดยต้องมีหลักฐานสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และให้อ้างถึงข้อกำหนดในมาตรฐานให้ชัดเจน

3.4.5 การประชุมปิดการตรวจประเมิน (Closing meeting)

หลังจากการตรวจประเมินแล้วเสร็จ คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการประชุมปิดการตรวจประเมิน เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินและสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจประเมินหรือข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจประเมินต่อเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ เพื่อทำความเข้าใจผลของการตรวจประเมินให้ถูกต้องตรงกัน และให้ลงชื่อรับทราบสิ่งที่ตรวจพบหรือข้อบกพร่อง และให้สำเนาแบบบันทึกข้อบกพร่อง/ รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์ม ไว้ 1 ชุด

กรณีมีข้อบกพร่องให้แจ้งเกษตรกรรับทราบและให้เกษตรกรเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ พร้อมนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจประเมินครั้งต่อไป

3.4.6 แจ้งผลการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบหลังจากตรวจประเมินแล้วเสร็จทั้งระบบ หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมิน จัดทำบันทึกผลการตรวจประเมินและมอบสำเนาแบบบันทึกข้อบกพร่อง/ รายงานผลการตรวจประเมินฟาร์มให้กับผู้ยื่นคำขอ รวมทั้งผลวิเคราะห์การเก็บตัวอย่างดิน น้ำ และพืช(ถ้ามี)

3.5 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

กรณีที่ดำเนินการตรวจประเมินครบทุกข้อกำหนดผลการตรวจประเมินเป็นไปตามข้อกำหนดหลักทุกข้อ และผลการตรวจประเมินเป็นไปตามข้อกำหนดรองมากกว่าร้อยละ 60 และแสดงให้เห็นว่ามีพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการต่ออายุใบรับรอง หรือพบเฉพาะข้อแนะนำ คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปรายงานเสนอ คณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

 กรมวิชาการเกษตร	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า 7/17 แก้ไขครั้งที่ 1 ประกาศใช้วันที่ 1 ก.ย. 57

4. การตรวจติดตามผล (Surveillance Audit)

4.1 หลังจากผู้ยื่นคำขอผ่านการตรวจประเมินและได้รับการรับรองแล้ว กรมวิชาการเกษตรจะตรวจติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ โดย จะวางแผนการตรวจติดตามอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4.2 ผู้ได้รับการรับรองต้องรักษาและปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติตามได้อาจมีผลให้ต้องลดขอบข่าย พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรอง

4.3 การตรวจติดตามผล จะดำเนินการตรวจติดตามผลในบางข้อกำหนดที่สำคัญของมาตรฐานแต่ต้องตรวจติดตามผลให้ครบทุกข้อกำหนดใน 1 รอบของการรับรอง รวมทั้งอาจตรวจติดตามประสิทธิผลของการแก้ไขข้อบกพร่อง หรือ ข้อสังเกตที่พบจากการตรวจครั้งก่อน ทั้งนี้ แผนการตรวจประเมินอาจปรับให้มีการตรวจประเมินในกรณีพิเศษ ดังต่อไปนี้

- (1) มีข้อสงสัยว่า การปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดของมาตรฐานมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.)
- (2) มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่มีผลต่อระบบการผลิตพืช
- (3) เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของกรมวิชาการเกษตร
- (4) เมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศคู่ค้า หรือหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อผู้บริโภคของพืชชนิดนั้นๆ

กรณีมีมติจากคณะกรรมการรับรอง ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม

4.4 การตรวจในกรณีพิเศษในข้อ 4.3 สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการตรวจโดยอนุโลม

4.4.1 กรณีที่พบข้อบกพร่อง ให้ผู้ได้รับการรับรองเสนอแนวทางการแก้ไขและกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือผลการแก้ไขไม่มีประสิทธิผลอาจนำเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาลดขอบข่าย พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรองแล้วแต่กรณี

4.4.2 กรณีพบการใช้วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ให้แจ้งเกษตรกรทราบว่าจะต้องถูกเพิกถอนการรับรอง

4.4.3 กรณีผลการวิเคราะห์พบสารพิษตกค้าง หรือจุลินทรีย์ หรือโลหะหนัก เกินค่า MRL ของ Codex หรือของประเทศไทย หรือของประเทศคู่ค้ากำหนด ให้เกษตรกรเสนอแนวทางการแก้ไข และนัดหมายเพื่อตรวจติดตามการแก้ไข หากพบว่าการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล ให้แจ้งเกษตรกรทราบว่าจะต้องพักใช้การรับรอง หัวหน้าผู้ตรวจประเมินเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาพักใช้การรับรอง จากนั้นเกษตรกรจัดส่งแนวทางการแก้ไข กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ และนัดหมายเพื่อตรวจติดตามการแก้ไข หากพบว่าการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล ให้หัวหน้าผู้ตรวจประเมินเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาเพิกถอนการรับรองและแจ้งให้เกษตรกรทราบต่อไป

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า	8/17
		แก้ไขครั้งที่	1
		ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

5. การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment)

- 5.1 เมื่อผู้ได้รับการรับรองมีความประสงค์จะต่ออายุใบรับรอง ให้ยื่นขอต่ออายุใบรับรองต่อกรมวิชาการเกษตรก่อนใบรับรองฉบับเดิมหมดอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวกรมวิชาการเกษตรจะตรวจประเมินระบบทั้งหมด เพื่อออกใบรับรองฉบับใหม่ และให้ถือว่ามีฐานะเสมือนผู้ได้รับใบรับรองและให้ดำเนินการผลิตต่อไปได้จนกว่าอธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะสั่งไม่ต่ออายุใบรับรอง
- ยกเว้นกรณีพืชที่ขอต่ออายุการรับรองเป็นพืชล้มลุก ให้เกษตรกรยื่นคำขอต่ออายุการรับรองก่อนที่จะเริ่มปลูกพืชในรอบการผลิตใหม่ก่อนใบรับรองฉบับเดิมจะหมดอายุ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรจะตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรอง โดยขั้นตอนต่างๆ เหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรองตามรายละเอียดข้อ 3
- 5.2 กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน กรมวิชาการเกษตรจะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบ ภายใน 30 วัน หลังประกาศเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน โดยผู้ได้รับการรับรองจะต้องปรับปรุงระบบการผลิตให้สอดคล้องตามมาตรฐานใหม่ภายในระยะเวลาที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด หากผู้ได้รับการรับรองแจ้งความประสงค์ขอรับการรับรองตามมาตรฐานฉบับใหม่ กรมวิชาการเกษตรจะตรวจประเมินในข้อกำหนดในส่วนที่แตกต่างจากมาตรฐานฉบับเดิมที่ให้การรับรอง
- 5.3 ทั้งนี้ในระหว่างการตรวจประเมินให้ยึดแนวทางในการดำเนินการดังต่อไปนี้
- 5.3.1 กรณีที่ไม่สามารถตรวจประเมินได้ครบทุกหัวข้อในการตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป
- 5.3.2 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละรายไม่เกิน 2 ครั้ง หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายใน 2 ครั้ง และเป็นปัญหาที่เกิดจากเกษตรกร กรมวิชาการเกษตรจะพิจารณายกเลิกคำขอต่ออายุ
- 5.3.3 คณะผู้ตรวจประเมินสามารถใช้ผลการตรวจติดตามที่มีการตรวจมาแล้วไม่เกิน 1 ปี มาใช้ในการอ้างอิงสำหรับการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองได้
- 5.3.4 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองทั้ง 2 ครั้ง ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนที่ใบรับรองจะหมดอายุถ้าไม่แล้วเสร็จก่อนที่ใบรับรองหมดอายุ ให้พิจารณาดำเนินการดังนี้
- (1) หากเป็นปัญหาที่เกิดจากเกษตรกร กรมวิชาการเกษตรจะพิจารณาวันที่ต่ออายุการรับรองไม่ต่อจากใบรับรองฉบับเดิม
  - (2) หากเป็นปัญหาเกิดจากคณะผู้ตรวจประเมินให้ดำเนินการตรวจประเมินให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และพิจารณาวันที่ต่ออายุการรับรองต่อจากใบรับรองฉบับเดิม

 กรมวิชาการเกษตร	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า 9/17 แก้ไขครั้งที่ 1 ประกาศใช้วันที่ 1 ก.ย. 57

6. การรับรองแบบกลุ่ม (Group Certification)

- 6.1 กรมวิชาการเกษตร สามารถให้การรับรองแหล่งผลิตพืช ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) กลุ่มเกษตรกรหรือนิติบุคคลที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หรือกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐต้องมีสมาชิกในกลุ่มที่ปลูกพืชชนิดเดียวกันที่ขอรับรอง GAP พืช ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป
- 6.2 การรับรองแบบกลุ่ม กลุ่มหรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองและได้รับใบรับรองจากกรมวิชาการเกษตร ส่วนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้รับใบรับรอง เนื่องจากการรับรองแบบกลุ่มถือว่าเกษตรกรเป็น “ผู้ทำการผลิต” (Suppliers) ให้กับกลุ่ม
- 6.3 ประเภทของการผลิต ต้องอยู่ในขอบข่ายที่กรมวิชาการเกษตรให้การรับรอง โดยผู้นำกลุ่มต้องมั่นใจว่า ในแต่ละกลุ่มย่อยของเกษตรกร/ผู้ผลิตในกลุ่ม ต้องมีรูปแบบการผลิตและการบริหารจัดการเหมือนกัน
- 6.4 แปลงที่ได้รับการรับรองแล้วในพืชหนึ่งไม่สามารถขอการรับรองแบบกลุ่มหรือแบบรายบุคคลซ้ำกันได้ รวมทั้งไม่สามารถยื่นขอการรับรองทั้งสองประเภทพร้อมกันในพืชชนิดเดียวกัน และแปลงเดียวกัน ในกรณีที่เกษตรกรหรือนิติบุคคลมีใบรับรองเดิมอยู่ และต้องการขอการรับรองแบบกลุ่ม ต้องยกเลิกใบรับรองเดิมหลังจากได้รับการรับรองแบบกลุ่มแล้ว
- 6.5 ประเภทของกลุ่มที่ขอการรับรอง ได้แก่
  - 1) กลุ่มเกษตรกร หรือ องค์กร (Grower Group) เป็นกลุ่มของเกษตรกรที่มีสมาชิกรวมกลุ่มกันเพื่อทำการผลิตพืช
  - 2) นิติบุคคล (Juristic person) ซึ่งเป็นบริษัท สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน มูลนิธิ หรือผู้ส่งออก ที่รับผิดชอบกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้รับซื้อ จัดจำหน่าย หรือส่งออกผลผลิตทางการเกษตร จากกลุ่มเกษตรกร/เกษตรกร
- 6.6 ผู้นำกลุ่มต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตของเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐาน โดยกำหนดกลไกในการควบคุมดูแลกิจกรรมการผลิต (ระบบควบคุมภายใน) ของเกษตรกรสมาชิกให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- 6.7 ลักษณะของกลุ่มที่สมัครขอรับรอง ต้องเป็นกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายใน หมายถึง กลุ่มที่มีการกำหนดและนำระบบควบคุมภายในไปใช้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการประกันคุณภาพระบบการผลิตของกลุ่ม และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมดูแลให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง
- 6.8 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง และประเมินความเสี่ยงของกลุ่ม ให้พิจารณา ดังนี้

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า	10/17
		แก้ไขครั้งที่	1
		ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

การกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง จาก

สูตร $Y = \sqrt{N}$

โดยที่ Y = จำนวนแปลงตัวอย่าง
 N = จำนวนแปลงในแต่ละชนิดพืชที่ขอการรับรอง

โดยมีเกณฑ์การกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง ดังนี้
 กรณีการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง $= \sqrt{N}$
 กรณีการตรวจประเมินติดตาม $= 0.6\sqrt{N}$
 กรณีการตรวจประเมินต่ออายุ $= 0.8\sqrt{N}$
 ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม
 สำหรับการตรวจประเมินทุกกรณีหากพบว่ามีความเสี่ยงสูง ซึ่งได้ข้อมูลในระหว่างการตรวจเยี่ยม จะเพิ่มจำนวนแปลงตัวอย่าง 1.5 เท่า จากจำนวนเดิมที่คำนวณได้ ดังนี้

$$Z = 1.5Y$$

โดยที่ Z = จำนวนแปลงตัวอย่างที่ต้องสุ่มในการตรวจประเมิน
 Y = จำนวนแปลงตัวอย่าง

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม
 สำหรับการตรวจทุกกรณี หากพบประเด็นข้อใดข้อหนึ่ง ตามตารางที่ 1 แสดงการประเมินความเสี่ยง ในระหว่างการตรวจเยี่ยม (Pre-visit) ให้เพิ่มจำนวนแปลงตัวอย่างเป็น 1.5 เท่าของจำนวนเดิมที่คำนวณได้ หรือมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

$$Z = 1.5Y$$

หรือ $Z = 1.5Y + X$

โดยที่ Z = จำนวนแปลงที่ต้องสุ่มในการตรวจประเมิน
 Y = จำนวนแปลงตัวอย่างที่สุ่มตรวจประเมิน
 X = จำนวนเต็มบวกขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าคณะตรวจประเมิน

โดยการพิจารณาความเสี่ยง แสดงรายละเอียดตามตารางที่ 1

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า	11/17
		แก้ไขครั้งที่	1
		ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	<ul style="list-style-type: none"> ● ระบบการควบคุมภายในไม่มีความน่าเชื่อถือ เช่น <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีแผนการตรวจประเมินภายในกลุ่ม 2. ไม่มีผลการตรวจประเมินภายในกลุ่มครบทุกแปลง 3. ผู้ตรวจประเมินภายในไม่มีคุณสมบัติตามที่กลุ่มกำหนดไว้ 4. ไม่มีกระบวนการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง หรือพบข้อบกพร่องซ้ำๆ กันในประเด็นเดิม 5. ผลการตรวจประเมินภายในกลุ่ม กับผลการตรวจประเมินจริงไม่ตรงกัน 6. ไม่มีคู่มือระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืชชนิดนั้นให้กับเกษตรกรสมาชิก 7. ไม่มีระบบการควบคุมเอกสาร และบันทึก 8. ไม่มีการทบทวนระบบโดยผู้นำกลุ่ม ● พื้นที่ผลิต หรือชนิดพืชที่มีความเสี่ยงต่อการตกค้าง และปนเปื้อนสูง เช่น สารเคมี จุลินทรีย์ โลหะหนัก ฯลฯ

6.9 การคัดเลือกแปลงตัวอย่างจะพิจารณา จากผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภายในของกลุ่ม ดังนี้

6.9.1 จำนวนร้อยละ 75 ของแปลงตัวอย่าง จะคัดเลือกจากแปลงที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาจากข้อมูล ดังนี้

- 1) ผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภายในกลุ่ม หรือผลการตรวจประเมินวิเคราะห์ (ถ้ามี) สำหรับแปลงนั้น พบข้อบกพร่องจำนวนมาก และข้อบกพร่องดังกล่าวยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ หรือวิธีการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล
- 2) แปลงที่มีข้อร้องเรียนในรอบปี
- 3) ผลการตรวจประเมิน หรือผลการตรวจประเมินวิเคราะห์ จากหน่วยงานภายนอกกลุ่มในรอบปี พบข้อบกพร่องจากการตรวจประเมิน
- 4) แปลงใหม่ หรือแปลงที่ยังไม่เคยสุ่มตรวจ

6.9.2 จำนวนร้อยละ 25 ของแปลงตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบอิสระ

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

กรมวิชาการเกษตร สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจและจำนวนที่สุ่มตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

6.10 การสุ่มตรวจจะพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มและหลักเกณฑ์ของการสุ่มตรวจที่ระบุในหัวข้อที่ 6.8 และ 6.9

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส	RE-2
หน้า	12/17
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- 6.11 กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่ม เช่น จำนวนสมาชิกที่ร่วมกลุ่ม จำนวนแปลง พื้นที่ปลูกพืช หรือชนิดพืชที่ปลูก โดยผู้นำกลุ่มจะต้องจัดส่งเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลง ให้หน่วยงาน ภายใต้สังกัดกรมวิชาการเกษตรทราบ เพื่อพิจารณาการตรวจประเมินเพิ่มเติม เป็นกรณีไป
- 6.12 กรณีกลุ่มพบเกษตรกร/ผู้ผลิตที่ไม่ดำเนินการตามมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด ผู้นำกลุ่มจะต้องแจ้งรายละเอียดดังกล่าว พร้อมแนวทางในการแก้ไข ให้หน่วยงาน ภายใต้สังกัดกรมวิชาการเกษตรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร
- 6.13 ในระหว่างขั้นตอนการดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง ผู้ขอรับการรับรองไม่สามารถขอละเว้น/ยกเลิกการรับรองสำหรับสมาชิกในรายที่พบข้อบกพร่องได้ ในกรณีที่สมาชิกในรายที่พบข้อบกพร่อง หรือรายอื่นๆ ไม่ประสงค์ที่จะร่วมกลุ่มต่อ กรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการสุ่มตัวอย่าง และตรวจประเมินใหม่ทั้งหมด โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่มตามข้อ 6.9 โดยไม่ต้องยื่นคำขอใหม่
- 6.14 ระบบการควบคุมภายในของกลุ่ม จะต้องประกอบด้วยมาตรการควบคุมดังต่อไปนี้
- 6.14.1 การบริหารและการจัดการองค์กร
- 1) โครงสร้างของกลุ่ม ต้องมีการจัดทำโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวมของส่วนต่าง ๆ ของตำแหน่งภายใต้ผังโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งต้องประกอบด้วยตำแหน่งดังนี้
ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน ผู้ตรวจประเมิน ติดตามคุณภาพภายใน คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม
  - 2) มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ ภายใต้ผังโครงสร้าง
    - ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการประสานงานระบบควบคุมภายใน จัดให้มีการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานกับหน่วยรับรอง
    - ผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่ม และตรวจสอบแปลงของสมาชิก แจ้งผลการตรวจสอบแปลงต่อสมาชิก ติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ
    - คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรอง มีหน้าที่รับรองแปลงของเกษตรกรจากผลการตรวจประเมิน และต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน/ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสมาชิกรายที่ตัดสินผล

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส	RE-2
หน้า	13/17
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- 3) มีการทบทวนระบบควบคุมภายใน โดยผู้นำกลุ่มอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยพิจารณาในเรื่องผลการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และผลการตรวจสอบแปลงของสมาชิก ปัญหาอุปสรรค ข้อบกพร่องที่พบในการจัดทำระบบควบคุมภายในหรือในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับขั้นตอนการทำงานของกลุ่ม และมาตรฐานที่หน่วยรับรองกำหนด
  - 4) มีกระบวนการลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานและเงื่อนไขของกลุ่ม
- 6.14.2 สัญญา/ใบสมัคร/คำรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม
- 1) การทำสัญญา/ใบสมัคร/คำรับรองการเข้าร่วมกลุ่มระหว่างเกษตรกรกับกลุ่ม โดยเอกสารดังกล่าวต้องระบุถึงการที่เกษตรกร/ผู้ผลิตยินดีที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชและหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กลุ่มและกรมวิชาการเกษตรกำหนดขึ้น
  - 2) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม ต้องประกอบด้วย
    - (1) คุณสมบัติของสมาชิก
    - (2) หน้าที่ของสมาชิก ซึ่งรวมถึงสมาชิกในกลุ่มต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมินภายในของกลุ่ม และคณะผู้ตรวจประเมินของกรมวิชาการเกษตร เข้าตรวจพื้นที่การผลิตในครอบครอง
    - (3) การควบคุมการผลิตของสมาชิก
    - (4) บทกำหนดโทษของสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม
  - 3) ในกรณีที่กลุ่มมีการจ้างองค์กรหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มให้ทำระบบควบคุมภายในให้ จะต้องมีสัญญาระหว่างองค์กรหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มดังกล่าวกับทางกลุ่มด้วย
- 6.14.3 การฝึกอบรม
- สมาชิกต้องได้รับความรู้และคู่มือเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองของกรมวิชาการเกษตร และของกลุ่ม โดยกลุ่มอาจจะจัดทำมาตรฐานฉบับย่อให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ให้สมาชิกรับทราบ
- 6.14.4 การควบคุมเอกสาร และบันทึก
- 1) แนวทางการควบคุมเอกสารของกลุ่ม ได้แก่
    - (1) การตรวจสอบและอนุมัติเอกสารโดยผู้มีอำนาจของกลุ่มลงนาม ก่อนเผยแพร่ เอกสารทั้งหมดที่ควบคุมจะต้องระบุฉบับที่ และวันที่บังคับใช้ของเอกสาร
    - (2) เอกสารที่ล้าสมัยหรือถูกยกเลิกการใช้จะต้องนำออกจากพื้นที่ใช้งาน หรือหากต้องการเก็บไว้อ้างอิงต้องระบุที่เอกสารว่าเป็นเอกสารยกเลิก

 กรมวิชาการเกษตร	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า 14/17 แก้ไขครั้งที่ 1 ประกาศใช้วันที่ 1 ก.ย. 57

2) แนวทางการควบคุมบันทึกของกลุ่ม ได้แก่

- (1) การจัดเก็บบันทึกเป็นหมวดหมู่แยกเป็นฤดูกาลผลิตแต่ละฤดูกาลเพื่อสะดวกต่อการตรวจประเมินและการนำมาใช้ โดยต้องเก็บรักษาบันทึกที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการควบคุมคุณภาพของกลุ่มไว้เป็นอย่างดีอย่างน้อย หนึ่งรอบของการรับรองเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้
- (2) มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกที่เข้ามาร่วมกลุ่ม ต้องประกอบด้วย รายชื่อสมาชิก เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้ ที่อยู่สมาชิก ที่ตั้งแปลงที่ขอรับรอง ขนาดพื้นที่ผลิตของสมาชิก พืชที่ขอการรับรอง แผนการผลิตของกลุ่ม ประมาณการผลผลิตของสมาชิก รายการปัจจัยการผลิต(เช่น พันธุ์พืช ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น) ของกลุ่ม ที่อนุญาตให้ใช้ หรือห้ามใช้

6.14.5 การจัดการกับข้อร้องเรียน

- 1) แนวทางการรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับระบบการผลิตพืชของสมาชิกในกลุ่ม
- 2) การสืบสวนหาสาเหตุ
- 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไข
- 4) การติดตามผลการแก้ไข
- 5) การตอบกลับไปยังผู้ร้องเรียน

6.14.6 มีคู่มือการตรวจประเมินติดตามภายในของกลุ่ม (Internal Audit) หรือเอกสารที่ระบุถึงกระบวนการตรวจประเมินติดตามภายใน

- 1) ความถี่ของการตรวจประเมินติดตามภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการตรวจประเมินติดตามภายในต้องดำเนินการครอบคลุมถึงการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในในสำนักงานส่วนกลางของกลุ่ม และครอบคลุมทุกแปลงที่ขอรับรอง
- 2) มีการจัดทำรายการตรวจประเมินการควบคุมภายในของกลุ่ม (Internal Audit Checklist for Internal Control System) และรายการตรวจประเมินมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช ของสมาชิก (Internal Audit Checklist for Member) และทำการบันทึกผลการตรวจประเมินเป็นหลักฐาน
- 3) มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจประเมินติดตามภายในของกลุ่ม โดยอาจเป็นบุคลากรจากองค์กรที่กลุ่มจ้างมาทำระบบควบคุมภายใน หรืออาจเป็นเจ้าของพื้นที่ส่งเสริมในกลุ่ม หรือเกษตรกรสมาชิกในกลุ่มก็ได้ แต่ทั้งนี้ผู้ตรวจประเมินติดตามภายในจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช และเทคนิคเกี่ยวกับการตรวจประเมิน รวมทั้งไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ที่ไปตรวจ

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส	RE-2
หน้า	15/17
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- 4) วิธีการตรวจประเมินติดตามภายใน ต้องตรวจสอบได้ว่าสมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช ที่ขอรับการรับรองและหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆที่กำหนดขึ้น
  - 5) การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างเป็นระบบ หากผลการตรวจประเมินพบข้อบกพร่องที่สำนักงานส่วนกลาง หรือเกษตรกรรายใดรายหนึ่ง ประธานกลุ่มต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมเกษตรกรรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย
- 6.15 ขั้นตอนการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ
- 1) การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน
  - 2) การตรวจเยี่ยม
  - 3) การทบทวนเอกสารและการจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน
  - 4) การตรวจประเมิน
- 6.16 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน เป็นไปตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.2
- 6.17 การตรวจเยี่ยม (Pre-Visit)
- กรมวิชาการเกษตร จะดำเนินการตรวจเยี่ยม ณ สำนักงานส่วนกลางของกลุ่ม และ/หรือให้ผู้ยื่นคำขอจัดส่งข้อมูลให้กรมวิชาการเกษตร โดยดำเนินการก่อนการตรวจประเมินแบบกลุ่มทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่ม ประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน การประเมินความเสี่ยงของแปลงเพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างของแปลงที่จะสุ่มตรวจประเมิน จากนั้นบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มข้อมูลสำหรับการพิจารณาคัดเลือกแปลงที่จะทำการตรวจเยี่ยม
- 6.18 การตรวจประเมินให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในข้อ 3.4 และแนวทางในการตรวจประเมินดังต่อไปนี้
- 6.18.1 ในการตรวจเยี่ยมให้ดำเนินการอย่างน้อย 1 ครั้งก่อนการตรวจประเมิน โดยคณะผู้ตรวจประเมินตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในของกลุ่ม ทั้งนี้ หากพบว่าระบบการควบคุมภายในมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพให้สุ่มคัดเลือกตัวอย่างตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินที่กำหนดไว้ ในกรณีที่กลุ่มมีระบบควบคุมภายในแต่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรให้แจ้งประธาน/ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรให้แก้ไขระบบควบคุมภายในและดำเนินการสุ่มคัดเลือกแปลงตัวอย่างเพิ่มเติม หากพบว่ากลุ่มไม่มีระบบควบคุมภายในหรือไม่มีการนำไปปฏิบัติ ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร พิจารณาดำเนินการจัดทำและนำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติและให้แจ้งผู้ตรวจประเมินเมื่อมีความพร้อมที่จะรับการตรวจประเมินหรือหากไม่ประสงค์ที่จะขอการรับรองแบบกลุ่มให้ยกเลิกคำขอการรับรองแบบกลุ่ม

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช

รหัส RE-2

หน้า 16/17

แก้ไขครั้งที่ 1

ประกาศใช้วันที่ 1 ก.ย. 57

- 6.18.2 กรณีที่ไม่พบข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปรายงานเสนอ คณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้
- 6.18.3 กรณีพบข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินแจ้งให้กลุ่มรับทราบ และให้กลุ่มเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ หลังจากนั้นนัดหมายการตรวจประเมินต่อไป จากนั้นสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้
- 1) ในการแก้ไขข้อบกพร่อง กลุ่มต้องพิจารณาว่าได้แก้ไขข้อบกพร่องครอบคลุมถึงระบบควบคุมภายในของสำนักงานส่วนกลางของกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบด้วย
  - 2) ทั้งนี้การตรวจประเมินติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องของสมาชิกแต่ละรายต้องไม่เกิน 2 ครั้ง หากการตรวจประเมินติดตามการแก้ไขเกินจากที่กำหนดไว้ กรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการยกเลิกคำขอ โดยกลุ่มสามารถยื่นคำขอใหม่เมื่อมีความพร้อม
  - 3) ในการตรวจประเมินติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินจะตรวจติดตามในรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น แต่อาจสุ่มตรวจสมาชิกรายอื่นในกลุ่มเพิ่มเติมได้ โดยการตรวจประเมินติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจทุกรายการที่เป็นข้อบกพร่อง โดยคณะผู้ตรวจประเมินต้องแน่ใจว่าแนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องเป็นการแก้ไขและป้องกันครอบคลุมสมาชิกภายในกลุ่มที่มีผลกระทบด้วย
  - 4) ในระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง กลุ่มไม่สามารถขอละเว้นหรือยกเลิกสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องได้ ยกเว้นสมาชิกรายดังกล่าวสมัครใจลาออกจากการเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับบทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม
  - 5) กรณีที่สมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องสมัครใจลาออกจากการเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับบทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม กรมวิชาการเกษตรจะพิจารณาตรวจติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องในสมาชิกรายอื่นในกลุ่มทดแทนรายเดิมที่ลาออก
  - 6) ในกรณีที่การแก้ไขข้อบกพร่องมีประสิทธิภาพ แต่พบความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) ในรายการอื่น ให้คณะผู้ตรวจประเมินบันทึกผลในรายการตรวจประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการตรวจต่อไป
  - 7) ภายหลังจากได้รับการรับรองแต่ยังไม่ถึงกำหนดการตรวจติดตามผล หากกลุ่มมีความประสงค์ขอเพิ่มเติมสมาชิกหรือแปลงอื่นที่นอกเหนือจากรายที่ได้รับการรับรองแล้ว ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลงมายังกรมวิชาการเกษตรใหม่ เพื่อพิจารณาตรวจเยี่ยม และสุ่มตรวจเฉพาะแปลงที่เพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ในข้อ 6.8 และ 6.9 จากนั้นกรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรอง ทั้งนี้ใบรับรองจะมีอายุเท่าเดิม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข	รหัส	RE-2
	การตรวจประเมินแหล่งผลิต GAP พืช	หน้า	17/17
		แก้ไขครั้งที่	1
		ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

8) ภายหลังจากได้รับการรับรอง หากกลุ่มมีความประสงค์ขอยกเลิกสมาชิกหรือแปลง ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลงมายังกรมวิชาการเกษตร เพื่อดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรอง โดยไม่จำเป็นต้องตรวจประเมินใหม่ ทั้งนี้ใบรับรองจะมีอายุเท่าเดิม

6.19 การตรวจติดตามผลให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในข้อ 4 และตามแนวทางดังต่อไปนี้

- 1) การตรวจติดตามผลให้ดำเนินการพิจารณาสุ่มตรวจสมาชิกในกลุ่มที่ไม่ได้รับการสุ่มตรวจในการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง รวมทั้งพิจารณาข้อมูลที่เกิดจากการตรวจการแก้ไขป้องกัน และรายงานผลการตรวจประเมินครั้งก่อน
- 2) กรณีพบข้อบกพร่องไม่เป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (มกษ.) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด ให้คณะผู้ตรวจประเมินแจ้งกลุ่มทราบ โดยประธาน/ผู้แทนกลุ่มต้องเสนอแนวทางการแก้ไข พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ คณะผู้ตรวจประเมินจะพิจารณาแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จให้เหมาะสมกับข้อบกพร่องที่พบ ทั้งนี้ข้อบกพร่องจะต้องได้รับการแก้ไขภายใน 60 วันนับจากวันที่แจ้ง จากนั้นคณะผู้ตรวจประเมินนัดหมายเพื่อตรวจติดตามการแก้ไข โดยหากพบว่าการแก้ไขไม่มีประสิทธิผลภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้แจ้งกลุ่มทราบว่าต้องเสนอพักใบรับรอง ต่อไป

6.20 การตรวจประเมินต่ออายุการรับรอง

การตรวจประเมินต่ออายุการรับรองให้เป็นไปตามขั้นตอนการตรวจประเมินต่ออายุการรับรองที่กำหนดไว้โดยดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 5 ต่อไป ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินต่ออายุการรับรองเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง